

MARMARA BÖLGESİNDEKİ KAVUN VE KARPUZ YETİŞTİRİCİLİĞİNİN BUGÜNKÜ DURUMU, SORUNLARI VE ÖNERİLER^{1,2}

Mehmet GÜLER³

Vedat ŞENİZ⁴

ÖZET

Marmara Bölgesi'nde Balıkesir, Bursa, Çanakkale, Edirne, Sakarya, Tekirdağ il ve ilçelerine bağlı 34 köyde 63 kavun-karpuz üreticisi ile "Anket Formu" kullanılarak, tohum ekiminden hasata kadar geçen süre içinde üç ayrı devrede görüşülmüş ve bölgede kavun-karpuz yetiştiriciliğinin bugünkü durumu tespit edilmiştir. Üreticilerin işgücü potansiyelinin değerlendirilmesi, tohum, izolasyon, organik ve inorganik gübreleme, sulama, hastalık ve zararlılarla mücadele, hasat ve pazarlama, girdi temini sorunları tartışılarak, çözümleri için öneriler ileri sürülmüştür.

GİRİŞ

Karpuz, çoğunlukla nehir ve dere kenarlarında yetiştirildiği halde kavun, kıraç yerlerde de yetiştirilmektedir. Mevsimlik tüketim miktarları büyük değişimler göstermekle beraber, geleneksel olarak sebze tüketim alışkanlığı yüksek bir toplum durumundayız. Artan nüfusun dengeli bir şekilde beslenmesi, gelişen tarıma dayalı sanayiinin hammadde ihtiyacının karşılanması, ihracat imkânlarının yaratılması, tarım sektöründen beklenmektedir. Planlı dönemde tarım politikalarının ilkeleri, planların temel hedefleri olarak benimsenmiştir. Planlı döneme geçilmesinden sonra tarım sektöründe imkânlar ölçüsünde finansman desteği sağlanmış ve yapılan yatırım harcamaları önemli boyutlara ulaşmıştır (2,5).

Devlet İstatistik Enstitüsü'nün 1981 yılı sayımına göre sebze bahçelerinde yetiştirilen ürünlerin % 37'sini kavun ve karpuz oluşturmaktadır. 12.173.270 ton toplam sebze üretiminin % 84'ünü meyvesi yenen sebzeler, bunun da % 43'ünü kavun ve karpuz oluşturmaktadır (1).

1977-1983 yıllarında karpuz ekim alanları 130.000 ha. ile 154.000 ha. arasında değişmiştir. 1983 yılı ekimi 147.000 ha.'dır. 1969 yılında 2.100.000 ton olan kavun üretimi, 1983'de 3.129.000 ton'a ulaşmış, 1983 yılındaki verim ise 21.290 Kg./ha. olmuştur. Dolayısıyla kavun üretimindeki artış % 50'ye yaklaşmıştır. 1969'da 1.399.000 ton olan karpuz üretimimiz ise 1983'de 1.672.000 tona ulaşmıştır. Karpuzdaki üretim artışı % 19.5 olarak gerçekleşmiştir. 1969'daki 3.499.000 ton olan toplam kavun ve karpuz üretimi 1983'de 4.801.000 ton'a çıkmıştır. Toplam artış % 37.2 olmuştur.²

¹ Yayın Kuruluna geliş tarihi: Şubat 1987

² Uludağ Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü'nce kabul edilen aynı adlı yüksek lisans tezinden alınmıştır.

³ Zir.Yük.Müh., Orman Genel Müdürlüğü, APK Dairesi Başkanlığı - ANKARA

⁴ Doç.Dr., U.O. Ziraat Fak. Bahçe Bitkileri Bölümü - BURSA

² Kaynak: DİE 1983 ve 1985 verileri.

Ülkemizde geniş ölçüde yetiştirilen ve ticari önem taşıyan kavun çeşitlerinin ekim alanı 90.000 ha. civarındadır. Üretim ise yıldan yıla değişmektedir. D.İ.E.'nin 1985 yılı istatistik cetvellerine göre kavun üretimi 1.476.000 ton'dur. Bunun 584.801 tonu Marmara Bölgesi'nde üretilmiştir. Marmara Bölgesi'nde en fazla kavun üretimi 44.359 ton ile Tekirdağ ilinde, en fazla karpuz üretimi ise 93.708 ton ile Edirne ilinde yapılmaktadır. Türkiye'de toplam kavun üretiminin % 15'i, toplam karpuz üretiminin ise % 10'u Marmara Bölgesi'nde yapılmaktadır. Bu bölgede üretilen kavunların % 26'sı Tekirdağ, % 17'si Bursa, % 13'ü Sakarya, % 0.3'ü İstanbul, % 0.2'si Kocaeli, % 0.06'sı Kırklareli illerinde; bölgede üretilen karpuzların ise % 29'u Bursa, % 28'i Edirne, % 14'ü Tekirdağ, % 10'u Sakarya, % 0.9'u Kırklareli, % 0.2'si İstanbul, % 0.05'i Kocaeli illerinde yetiştirilmektedir (1).

Karpuzlarda iklim şartlarının değişmesi bitkilerde çiçeklerin cinsiyet değişimini etkilemektedir. Kurak yıllarda dişi çiçek yapımı artmakta, erkek ve hermafrodit çiçek yapımı ise azalmaktadır (9,11).

Karpuz tohumlarının doğrudan ekilmesi ile bitkiler çok iyi kök sistemi oluşturmaktadır. Bunun yanında daha önce sera veya yastıklarda yetiştirilen fidelerin toprağa aktarılmaları ile yetiştiricilikte, erkencilik ve direkt tohumu toprağa ekilmiş olanlara nazaran yüksek verim elde edilmiştir. Kavun ve karpuzlarda gelişme sırasında meyveler eğer siyah polietilenle kapatılırsa, bunlardan alınan tohumlar diğerlerine göre daha süratli çimlenmektedir (7,8).

Belik ve Veselovskii (3), karpuzlarda hektara 1700 ila 20.400 bitki olmak üzere dikim yapmışlar, toplam verim ve büyüme bakımından en olumlu sonucu 5.000-10.000 bitki/ha.'dan alındığını belirtmişlerdir.

N, P, K, Mg, Ca ve Fe noksanlıkları sonucu kavun ve karpuzlarda önemli miktarda erkek ve dişi çekirdeklerin sayılarında, özellikle dişi çekirdeklerde azalma olmaktadır. Mn eksikliğinde meyve ağırlığı % 50 azalmaktadır. Bu nedenle orta ağır bir toprakta, karpuz bitkisi için en iyi N, P₂O₅ ve K oranının 75:100:150 Kg/ha. olduğu belirtilmiştir (4,10). Locascio (12), ise üre'nin yağışlı zamanlarda zor çözündüğünü belirterek, karpuz yetiştiriciliğinde üre kullanmak gerekli olduğu zaman üçe bölünmek suretiyle farklı zamanlarda verilmesi gerektiğini tespit etmiştir. Kumsal topraklarda yetiştirilen karpuz bitkilerinde bir örnek meyve alınmakta ve N, P, K uygulaması ile verim artışı sağlanmaktadır. Gübreleme ile birlikte malçlama yapıldığında ise verim iki kat artmıştır (6).

Tarlada yetiştirilen kavun ve karpuzda verim artışı ve hasatta erkencilik yönünden en uygun sulama sisteminin damla sulama sistemi (14.5 lt. su/gün) olduğu belirtilmiştir (13).

MATERYAL VE METOT

Materyal:

Kavun ve karpuz üreten işletmelerde yapılan anketler veri kaynağı olarak kullanılmış, diğer kuruluş ve kişilerce yayınlanmış ikincil kaynaklardan da yararlanılmıştır. Anket, 1985 vejetasyon süresi içinde üç ayrı devrede yapılmıştır.

Metot:

Marmara Bölgesi içerisine giren Balıkesir, Bursa, Çanakkale, Edirne, Sakarya, Tekirdağ illeri ile bu illere bağlı Ezine, Gönen, Keşan, Meriç, Mustafakemalpaşa, Saray, Uzunköprü, Yenice ilçelerinin merkez ve örnek kavun-karpuz üretimi yapılan köyleri inceleme yöresi olarak seçilmiştir. Her ilçeden en az 1, en fazla 7 köy popülasyon olarak kabul edilmiştir. Bu köylerin tespit edilmesinde Tarım Orman ve Köyleri Bakanlığı'na bağlı kuruluşların yöneticilerinin önerileri de gözönünde tutulmuştur. Böylece, Saray: Geyla, Kurtdere, Geyve: Cihadiye, Kozan, Çardak, Oruçlu, Boyat, Fevziye, Gökgöz, Karacabey: Şahin, Fevzipaşa, Danışment, Tophisar, Bakırköy, Mustafakemalpaşa: Ormankadı, Yeşilova, Yenice: Hamdibey, Karaköy, Ezine: Uluköy, Kızılköy, Çetmi, Geyikli, Gönen: Saraclar, Gebeçınarı, Uzunköprü: Balabanköy, Meriç, Akıncılar, Saatağacı, Karayusuflu, Arnavutköy, Rahmanca, Keşan: Yeniceçiftlik, Mahmutköy, Orhaniye, Yenimuhacir olmak üzere 34 köy popülasyon olarak alınmıştır. Bölgedeki kavun-karpuz işletmeleri analizde kolaylık sağlanması açısından bağlı olduğu illere göre değerlendirilmiştir.

Her il için kavun-karpuz üreticilerinin nüfus ve eğitim durumu, işgücü ve kullanılış şekli, işletmelerin sermaye birleşimleri ve faaliyet sonuçları, yetiştiricilik özellikleri, hastalık ve zararlılar, pazarlama sorunları incelenmiştir. Hesaplarda aritmetik ortalamalar ve %'ler kullanılmıştır. İşletmelerin seçimi ise tesadüfi örnekleme yöntemi ile yapılmıştır. İşletmecinin özellikleri tespit edilirken, yaşı, öğrenim durumu ve aile fert sayısı dikkate alınmıştır. Öğrenim durumunu belirlemek için ise puanlama yapılmıştır. Ayrıca, işletmede kullanılan ortalama alan, ortalama parsel sayısı, toprak işleme makina ve hayvan gücü kullanma yüzdesi, sulu ve kuru tarım yapma oranları, değerlendirmede esas olarak alınmıştır.

SONUÇLAR VE TARTIŞMA

Marmara Bölgesi'nde il ve ilçelerine bağlı 34 köyde 63 kavun-karpuz üreticisi ile "Anket Formu" kullanılarak, tohum ekiminden hasata kadar geçen süre içinde üç ayrı devrede görülmüş ve bölgede, 37 kavun ve 29 karpuz tipi belirlenmiştir. Anket sonucuna göre, "Süleymaniye, Konyabeyi, Tatarkırkağacı, Hasanbey, Kırkağaç ve Hıdır" kavunları ile "Charleston, Gray, Crimson Sweet, Klondike, Washington ve Sugar Baby" karpuzlarının yetiştiricilik açısından en önemlileri olduğu tespit edilmiştir. Bölgede belirlenen diğer kavun ve karpuz tipleri ise çoğunlukla ana özelliklerini yitirmiştir. Bu tiplerin içinde hâlâ doğal özelliklerini muhafaza edenlerin teksel seleksiyon ile ayıklanarak ıslah çalışmalarında kullanılması mümkündür. Marmara Bölgesi'nde yetiştirilen kavun ve karpuz tipleri Cetvel 1'de, yetiştirilen kavun ve karpuz tiplerinin ilçelere göre dağılımı Cetvel 2'de, yetiştirilen kavun tiplerinin illere göre dağılımı Cetvel 3'de, yetiştirilen karpuz tiplerinin illere göre dağılımı Cetvel 4'de belirtilmiştir.

Cetvel 1. Marmara Bölgesi'nde yetiştirilen kavun ve karpuz türleri.
Table 1. The types of watermelon and melon grown in Marmara Region.

Kavun Tipleri Melon Types	Karpuz Tipleri Watermelon Types
1. Altınbaş	1. Abra (Kore)
2. Ankara kavunu	2. Alacagülle
3. Aralık	3. Alimolla
4. Bağrı bütün	4. Balaban
5. Banana	5. Barnabas
6. Boklu kavun	6. Black Sweet
7. Burdur çitilli	7. Charleston Gray
8. Burdur dilimli	8. Crimson Sweet
9. Cantaloupe	9. Çam
10. Çiçek (Pamukova)	10. Dixie Queen
11. Çitene	11. Fair Fax
12. Divelek	12. Gürece
13. Fadile	13. Gülle
14. Gocur	14. İnegöl
15. Hasanbey	15. Karabuz
16. Hıdır	16. Kara karpuz
17. Hırsız çalmaz	17. Kaplanpostu
18. Kara kavun	18. Kış karpuzu
19. Kantartopu	19. Klondike
20. Kır kavun	20. Kurtdere
21. Kırkağaç	21. Osmani
22. Kış kavunu	22. Sugar Baby
23. Konyabeyi	23. Striped
24. Mollaköy	24. Şahinbey
25. Muğla pıtıraklı	25. Şahinli
26. Sarı buruşuk	26. Tekirdağ
27. Sarı kavun	27. Uzunoval
28. Sındırgı çitilli	28. Washington
29. Süleymaniye (Sülmanlı)	29. Yenidünya
30. Şeker	—
31. Taşbostan	—
32. Tatar kırkağacı	—
33. Tekirdağ	—
34. Tesçe	—
35. Topatan	—
36. Uzun kırkağaç	—
37. Yuva	—

Cetvel 2. Marmara Bölgesi'nde yetiştirilen kavun ve karpuz tiplerinin ilçelere göre dağılımı.
Table 2. The types of watermelon and melon grown according to the towns distribution in Marmara Region.

İlçeler Towns	Kavun Tipleri Melon types	Karpuz Tipleri Watermelon types
ADAPAZARI Akyazı Geyve	Hasanbey Çiçek Çiçek, Kış kavunu, Cantaloupe	Osmaneli, Washington Osmaneli
Hendek Kaynarca	Aralık Çitene, Kış kavunu, Kantartopu, Çiçek, Fadile	İnegöl Kara karpuz, Osmaneli
BALIKESİR Merkez	Kırkağaç, Altınbaş, Hasanbey	Washington, Sugar Baby,
Ayvalık Balya	— Kırkağaç, Hasanbey Topatan	Washington Kaplanpostu, Alacagülle, Karabuz
Bandırma	Altınbaş, Topatan, Kırkağaç	Washington,
Bigadiç	Hasanbey, Kırkağaç, Topatan	Sugar Baby, Washington
Burhaniye Dursunbey	— Hasanbey	Sugar Baby, Washington Klondike, Striped, Washington, Sugar Baby Sugar Baby, Washington Sugar Baby, Washington
Edremit Erdek	Hasanbey, Banana Hıdır, Kırkağaç, Hasanbey	
Gönen	Divelek, Altınbaş, Yuva, Kırkağaç, Sındırgı çitili, Kış kavunu, Bağrı bütün, Hırsız çalmaz	Crimson Sweet, Sugar Baby, Washington, Abra Klondike, Karabuz, Gülle
Havran İvrindi	Tesçe Hasanbey, Kırkağaç, Taşbostan	Washington Washington, Alimolla, Çam
Kepsut	Hasanbey, Topatan, Gocur, Kırkağaç, Hırsız çalmaz	Washington, Sugar Baby, Uzunoval, Osmaneli Karabuz
Manyas	Hasanbey, Topatan, Kırkağaç	Charleston Gray, Sugar Baby
Savaştepe Sındırgı	Hasanbey, Altınbaş Kırkağaç, Sındırgı çitili	Washington, Osmaneli Washington
Susurluk	Hasanbey, Kırkağaç, Topatan	Washington, Sugar Baby
BURSA Karacabey	Hasanbey, Altınbaş, Hırsız çalmaz, Uzun kırkağaç	Washington, Crimson Sweet Kış karpuzu, Sugar Baby
M.Kemalpaşa	Altınbaş, Hıdır, Hırsız çalmaz	Washington
Yenişehir	Altınbaş, Kırkağaç Çiçek	Washington
Orhangazi	Çiçek, Kırkağaç, Cantaloupe, Hasanbey	Dixie Queen, Osmaneli Klondike, Fair Fax, Washington, Charleston Gray
BİLECİK Osmaneli	Çiçek, Kırkağaç	Osmaneli, Washington, Klondike, Fair Fax, Crimson Sweet

Cetvel 2. Devamı
Table 2. Continued

İlçeler Towns	Kavun Tipleri Melon types	Karpuz Tipleri Watermelon types
ÇANAKKALE Ezine	Kırkağaç, Hasanbey, Altınbaş, Sındırgı çitili	Abra, Gülle, Osmaneli, Tekirdağ
Yenice	Hırsız çalmaz, Divelek Bağrı bütün	Yenidünya, Karabuz
Biga	Kırkağaç, Sarı kavun, Altınbaş, Divelek Sarı kavun	Klondike, Washington, Abra, Crimson Sweet Abra, Güreçe, Şahinli
Lâpseki EDİRNE Keşan	Hasanbey, Topatan Kış kavunu	Kışkarpuzu, Tekirdağ, Abra, Washington, Crimson Sweet
Uzunköprü	Şeker, Burdur çitilli, Burdur dilimli, Hıdır, Sarı buruşuk, Süleymaniye, Boklu kavun, Tekirdağ, Hırsız çalmaz, Uzun kırkağaç, Kırkağaç	—
Merkez	Hasanbey, Süleymaniye, Hıdır, Kırkağaç	Washington, Fair Fax, Crimson Sweet
İSTANBUL Çatalca	Her yıl değişik çeşitler yetiştirmek tedir.	
KIRKLARELİ Babaeski	Kara kavun, Şeker, Kırkağaç, Altınbaş,	Yenidünya, Şahinbey, Kış karpuzu, Balaban, Crimson Sweet, Alacagülle, Black Sweet
Merkez	Süleymaniye, Topatan, Hasanbey, Kırkağaç, Altınbaş	Şahinbey, Yenidünya Karagülle, Balaban Washington
KOCAELİ Merkez	Her yıl değişik çeşitler yetiştirmek tedir.	
TEKİRDAĞ Merkez	Kırkağaç, Topatan Sarı kavun	Barbaros, Washington Tekirdağ, Kurtdere
Çorlu	Tatar kırkağacı, Topatan, Süleymaniye, Konyabeyi, Hasanbey Kış kavunu	Alacagülle, Yenidünya, Washington, Sugar Baby Kış karpuzu, Crimson Sweet

İnceleme sırasında elde edilen bulgular maddeler halinde aşağıda verilmiştir.

1. Bölgede topografik yapı ve arazilerin, çiftçiler arasında düzensiz dağılımı ve parsel alanlarının değişik nedenlerle küçülmesi, makinalı tarımı ve sulama olanağını güçleştirmiştir. Dolayısıyla, işgücü potansiyelinin yetersiz kullanımına neden olmuştur. Bu durum kavun ve karpuz yetiştiriciliğinin küçük aile işletmeciliği halinde yan gelir elde etmek amacıyla yapılması sonucunu meydana getirmiştir.

2. Genelde, açıkta ve ocak usulü yapılan yetiştiriciliğin yanında az sayıda mikro iklimler ile jeotermal sıcak su kaynaklarından yararlanılarak işletilen cam seralarda da yetiştiricilik yapıldığı belirlenmiştir.

3. Marmara Bölgesi'nde kavun ve karpuz yetiştiriciliğinde en önemli sorunlardan birini tohumluk ve temini konusu oluşturmaktadır. Zira, üreticilerin büyük bir kısmı tohumluğunu kendisi ürettiği halde bunların sadece % 3'ü izolasyon mesafesine uymaktadır. Dolayısıyla, hızla yerli kavun ve karpuz tiplerimiz yozlaşmaktadır. Yakın bir gelecekte, eğer tedbir alınmaz ise, üreticilerimiz yabancı tohumluklara bağımlı hale gelecektir.

Cetvel 3. Marmara Bölgesi'nde yetiştirilen kavun tiplerinin illere göre dağılımı.
Table 3. The types of melon grown according to the cities distribution in Marmara Region.

Kavun Tipleri Melon Types	İller Cities									
	Balikesir	Bilecik	Bursa	Çanakkale	Edirne	İstanbul	Kırklareli	Kocaeli	Sakarya	Tekirdağ
Altınbaş	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Ankara kavunu		x								
Aralık									x	
Bağrıbütün	x			x						
Banana	x									
Boklu kavun					x					
Burdur çitilli					x					
Burdur dilimli					x					
Cantaloupo			x					x	x	
Çiçek		x	x						x	
Çitene									x	
Divelek	x			x					x	
Fadile									x	
Gocur	x									
Hasanbey	x		x	x	x	x	x	x	x	x
Hıdır	x		x		x					
Hırsız çalmaz	x		x	x	x					
Karakavun							x			
Kantartopu									x	
Kırkavun	x			x	x					
Kırkağaç	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Kış kavunu	x				x				x	x
Konyabeyi										x
Mollaköy	x									
Muğla pıtıraklı									x	
Sarı buruşuk					x					
Sarı kavun				x						x
Sındırgı çitili	x			x	x					
Süleymaniye					x		x			x
Şeker					x		x			
Taşbostan	x									
Tatarkırkağacı										x
Tekirdağ					x					
Tesçe	x									x
Topatan	x			x	x		x			x
Uzun kırkağaç		x		x						
Yuva	x									

4. Bölgede, üreticilerin tohum ekim zamanı, Akdeniz Bölgesi'ne göre oldukça geçtir. Oysa hasat olumu için kavunlarda ve karpuzlarda belirli bir vegetasyon süresine ihtiyaç vardır. Bu nedenle bölgede, Eylül'den önce hasat yapılamamaktadır. Hasadın gecikmesi, diğer bölgelerde daha önce üretilip piyasaya sürülen kavun ve karpuzlarla rekabet şansını ortadan kaldırmaktadır. Dolayısıyla, bölgede erkenciliğin teşvik edilmesi ya da geç -turfandanın tercih edilmesi gerekmektedir. Zira, Marmara Bölgesi'nde kavun ve karpuz yetiştiricilerinin genelde Güney illerimize karşı ilk- turfandada üstün olmaları beklenmemekle beraber, geç turfanda konusunda da Akdeniz Bölgesi'nin, Marmara Bölgesi ile rekabet şansı bulunmamaktadır. Bu konunun iyi bir organizasyon ile değerlendirilmesi halinde ülke ekonomisine katkı sağlanabilir.

5. Marmara Bölgesi'nde kavun ve karpuz üreticileri seyriltme, uç alma, sulama, gübreleme, tohum ıslatma konularında yeterli bilgi düzeyine sahip değildirler. Bilhassa seyriltme ve uç alma yoluyla meyvenin pazar değerini yükseltmeleri beklenirken, bu işlem sırasında zamanlama hatası yapılmakta, hasatın daha da gecikmesine ve kalitesiz ürün elde edilmesine sebep olmaktadır.

Cetvel 4. Marmara Bölgesi'nde yetiştirilen karpuz tiplerinin illere göre dağılımı.

Table 4. The types of watermelon grown according to the cities distribution in Marmara Region.

Karpuz Tipleri Watermelon Types	İller Cities									
	Balıkesir	Bilecik	Bursa	Çanakkale	Edirne	İstanbul	Kırklareli	Kocaeli	Sakarya	Tekirdağ
Abra	x			x	x					
Alacagülle	x						x			
Alimolla	x									
Balaban							x			
Barbaros										x
Black Sweet							x			
Charleston Gray	x		x					x		
Crimson Sweet	x	x	x	x	x		x			x
Çam	x									
Dixie Queen			x					x		
Fair Fax		x	x					x	x	
Güreçe	x			x			x			
İnegöl									x	
Karabuz	x			x						
Kara karpuz									x	
Kış karpuz			x		x		x		x	x
Kurtdere										x
Kaplanpostu	x									
Klondike	x	x	x	x				x		
Osmaneli	x	x	x	x		x		x	x	
Sugar Baby	x		x	x	x	x		x		x
Striped	x						x			
Şahinbey				x			x			
Şahinli				x						
Tekirdağ				x	x					x
Uzun oval	x									
Washington	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Yenidünya				x			x			x

6. Kavun ve karpuz bitkilerinde özellikle *Fusarium Solgunluğu* (*Fusarium oxysporum*) ve külleme (*Sphaerotheca fuliginea*) hastalıkları, üreticilerin çaresiz kaldığı sorunlardan biridir. Bu konuda yapılacak girişimlerde Ziraat Fakülteleri ile Tarım Orman ve Köyşleri Bakanlığı'na bağlı kamu kuruluşlarının ortak hareket etmeleri soruna kesin çözüm bulunmasına yardımcı olacaktır.

7. Marmara Bölgesi'nde, kavun ve karpuz yetiştiricilerinin bir diğer sorunu da pazarlamadır. Üreticilerin yeni gelişmeleri takip edebilme imkânlarının olmaması veya gelişen teknolojinin ulaşamaması, pazarlama yöntemlerinin bölgede, gelişmesini engellemiştir. Bölgede, kavun ve karpuz yetiştiriciliğinin aile işletmesi şeklinde yapıldığı gözönüne alınırsa, üreticiler aynı zamanda iyi bir pazarlamacı olmak zorundadırlar. Zira, artan fiyatlar karşısında girdi temininde güçlüklerle karşılaşan üreticiler, yeterli kredi alamadıklarından, üretim alanlarını bölerek daha küçük çapta üretim yapmak zorunda kalmakta ve bu da birim alanda maliyeti arttırmaktadır. Bu nedenle, çiftçi ürününü daha iyi fiyatlarla değerlendirme zorunluluğundadır. Taban fiyatı uygulamasının soruna kesin ve kalıcı çözüm bulmada kolaylık sağlayacağı üreticiler tarafından açıklanmıştır.

SUMMARY

THE STATUS OF MELON AND WATERMELON GROWING IN MARMARA REGION AT PRESENT AND ITS PROBLEMS AND RECOMMENDATIONS

The survey "Questionnaire" forms has been carried out among 63 melon and watermelon growers in 34 villages belonging provincial and sub-provincial areas of Balıkesir, Çanakkale, Edirne, Sakarya and Tekirdağ in Marmara Region. The survey covered three-steps from seedling till harvest and results showed that 37 types of melon and 29 types of watermelon are being grown in the region. At the end of this result of questionnaire, "Süleymaniye, Konyabeyi, Tatarkırkağacı, Hasanbey, Kırkağaç and Hıdır" varieties of melon, "Charleston Gray, Crimson, Sweet, Klondike, Washington and Sugar Baby" varieties of watermelon were determined which were more important for growing. However, the other types of watermelon and melon have lost their own types. Some of the types which have still got their natural characteristics species can be used in breeding studies after selection.

LİTERATÜR KAYNAKLARI

1. Anonymus, 1984. Tarımsal yapı ve üretim 1981. *Başbakanlık D.İ.E., Ankara Yayın No: 1054, 231 s.*
2. Arıkan, R. 1985. Yeni dış ticaret rejiminde ser ürünlerinin iç ve dış pazarlaması. Türkiye'de Seracılık Sempozyumu. "Bildiriler". *Cam Pazarlama A.Ş. Yayın No: 2, Ankara, 89-127.*
3. Belik, V.F. ve M.Y. Veselovskii 1972. The effect of planting ensity on photosynthesis inirrigated watermelons. *Hort. Abst. 44: No.360.*
4. Bose, T.K. 1976. Effect of nitrogen, phosphorus, potassium, calcium, magnesium and iron growth flowering and fruiting in some cucurbits. *Plant Breed. Abst. 44: No. 11186.*
5. Çadırcı, E. 1985. Ser tarımında kredi. Türkiye'de seracılık sempozyumu. "Bildiriler". *Cam Pazarlama A.Ş. Yayın No: 2 Ankara s. 61-86.*
6. Elmstrom, G.W. 1973. a. Nutritient distribution in soil and watermelon plant uptake. Effect of fertilizer timing, rate and placement. *Soil and Crop. Sci. Soc. of Florida Proc. 32: 154-158.*
7. ————— 1973 b. Watermelon root development effected by direct seeding and transplanting. *Agr. Hort. Sci. 8 (2): 134-136.*
8. Fritts, S.K. ve J.B. Loy, 1981. Influence of light quality during seed development and drying on germination in watermelon. *Journal of Amer. Soc. for Hort. Sci. 106 (3): 262-266.*
9. Fursa, T.B. 1970. The biology of flowering and pollination in waterlons. *Sci. Hoz. Biol.: 772-774.*
10. Gomi, K. ve I. Oyagı 1972. Studies on manganese nutrition of vegetable crops. Manganese deficiency and excess in vegetable crops. *Hort. Abst. 44: No. 316.*
11. Günay, A., I. Günay ve V. Şeniz 1976. İhracata uygun kantalo kavunlarının ıslahı üzerine araştırmalar. *TÜBİTAK-TOAG. 159 s.*
12. Locascio, S.J. 1978. Comparison of surfur-coated and urea for watermelons. *Hort. Abst. 50: No. 4212.*
13. Toyama, M. ve Y. Takeuchi 1980. The cultivation of watermelon plants under sandy conditions II. A comparison of irrigation methods, between the drip hose method and the pertoforated logy sand. *Dune Research Institute. Tottori Univ. Japan. 19:17-23.*